

МЕЛІТПОЛЬСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО ТА
МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ
«КЛАСИЧНОГО ПРИВАТНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Мелітпольський інститут державного
та муніципального управління
«Класичного приватного університету»
голова приймальної комісії

«29» лютого 2024

ПРОГРАМА

Для підготовки до вступного фахового випробування
з **Фінансів**

ступень - «бакалавр»

Запоріжжя 2024

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і обліку,
протокол № 6 від 29 лютого 2024 р.

Затверджено на засіданні Вченої ради МІДМУ «КПУ»,
протокол № 6 від 29 лютого 2024 р.

-

I. Пояснювальна записка

Мета фахового вступного випробування з фінансів, банківської справи та страхування – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, які вступають на основі освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

2. Форма фахового вступного випробування.

Випробування проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- абітурієнти дають письмову відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу - 60 хвилин;
- співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки студентам.

3. Білети: структура білету.

Білет фахового вступного випробування містить 2 питання: 2 теоретичних питання.

Зміст питань включає наступні дисципліни: фінанси.

4. Вимоги до відповіді вступника.

Вступник повинен:

- 1) дати розгорнутий, вичерпний виклад змісту наведеної у питанні проблеми;
- 2) надати повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій і законів;
- 3) дати правильне розкриття змісту зазначених економічних категорій і законів, механізму їх взаємозв'язку і взаємодії;
- 4) здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки і узагальнення, знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів основних їх представників;
- 5) враховувати (для письмових робіт) усі додаткові вимоги, які відносяться до відповідного завдання і мають місце безпосередньо у тексті завдання або в рекомендованих викладачем методичних посібниках та наукових виданнях.

II. Критерії оцінювання

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем бакалавра:

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в основних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

III. Структура програми ФІНАНСИ

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Предмет ті сутність фінансів

Предмет фінансової науки. Виокремлення фінансової науки в самостійний напрямок фінансових досліджень. Формування фінансової теорії. Теорія фінансів. Еволюція теорії фінансів. Об'єкти і суб'єкти фінансових досліджень.

Фінансова політика.

Поняття і рівні проведення державної фінансової політики. Мета, форми та способи проведення фінансової політики. Характеристика державних фінансових планів. Кредитна політика. Інвестиційна політика. Валютна політика. Інші форми державної фінансової політики (цінова, митна, амортизаційна). Корпоративна, фінансова політика. Державний фінансовий апарат і його функції.

Податки. Податкова політика.

Функції оподаткування. Види податків, зборів і обов'язкових відрахувань. База оподаткування, податкові зобов'язання. Методи розрахунків та порядок сплати податків, зборів і обов'язкових платежів. Податкова політика і податкова система держави. Організація податкової служби і податкової роботи.

Бюджет. Бюджетна система.

Сутність, призначення та роль бюджету держави. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України. Система доходів бюджету. Організація виконання бюджету. Бюджетна політика.

Бюджетний дефіцит.

Бюджетний дефіцит як фактор інфляції. Методи фінансування бюджетного дефіциту. Методи оптимізації бюджетного дефіциту. Взаємозв'язок бюджетного дефіциту та економічної динаміки.

Державний кредит.

Державний кредит. Основні форми державного кредиту. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Амортизація та обслуговування позик та способи їх проведення. Міждержавні трансферти. Державні гарантії та умови їх надання. Державний борг, його форми і структура. Управління державним боргом країни. Способи погашення державного боргу країни.

Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання.

Структура фінансів регіону. Порядок формування доходів місцевих бюджетів. Бюджетний федералізм. Регулювання між бюджетних відносин шляхом використання між бюджетних трансфертів.

Соціальні позабюджетні фонди.

Система соціального страхування. Позабюджетні фонди соціального страхування. Організаційні основи діяльності фондів соціального страхування. Джерела формування фондів. Соціальні послуги та виплати фондів. Пенсійне забезпечення в Україні та за рубежом. Перспективи розвитку соціальних фондів в Україні.

Міжнародні фінанси.

Міжнародні фінансові операції і порядок їх проведення. Умови залучення кредитів міжнародних фінансових організацій. Форми і види міжнародних фінансових опе-

рацій. Організація проведення фінансових операцій в особливих зонах. Поточні і капітальні міжнародні фінансові операції. Іноземні інвестиції та їх форми. Структура платіжного балансу країни. Міжнародна ліквідність країни та її показники.

Фінансове планування.

Зміст і задачі фінансового планування. Фінансова стратегія підприємств. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах.

Методи фінансового планування. Балансовий метод. Про-І рамно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів.

Фінансова санація підприємств

Фінансова санація на підприємстві та причини її виникнення. Фінансова санація підприємства, її економічний зміст та порядок проведення. Санаційний аудит. Розробка плану санації. Банкрутство підприємства, причини та наслідки.

Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації.

Мобілізація внутрішніх фінансових джерел санації. Державна фінансова підтримка санації підприємства.

Санація шляхом реорганізації (реструктуризації). Приватизаційні аспекти санації суб'єктів господарювання.

Реалізація плану фінансової санації підприємства як завершений етап санаційного процесу.

IV. Список рекомендованої літератури

1. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси : підручник; за ред. О.Я. Стойка. Київ : Алерта, 2017. 406 с.

2. Богатирьова Є.М., Васютинська Л.А., Волохова І.С. Фінанси : навч. посіб.: експрес курс; за заг. ред. Волохової І.С. Харків : Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.

3. Ярошевич Н.Б., Кнодрат І.Ю., Ливдар М.В. Фінанси : навч. посіб. Львів : Видавництво «Простір-М», 2018. 298 с.

4. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Фінанси : підручник. Київ : ЦУЛ, 2019. 732 с.

5. Фінанси : навч. посіб. І. В. Журавльова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.

6. Кисільова І.Ю., Богма О.С. Фінанси : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Фінанси і кредит». Запоріжжя: ЗНУ., 2016. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2017/01/0039999.doc>

7. Онищенко В.О. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні) : підруч. для студентів ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури., 2015. URL: <http://culonline.com.ua/Books/Finansy%20Ptashenko.pdf#toolbar=0>.

8. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

9. Копилюк О. І., Музичка О. М. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.

10. Плиса В. Й. Страхування ...: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. – К : Каравела, 2019. – 340 с.

11. Фінанси страхових організацій : навчальний посібник / І. Г. Аберніхіна, І. Г. Сокиринська – Дніпро: Пороги, 2019. - с. .

12. Говорушко Т.А. , Стецюк В.М. Страхування. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України). Київ: Магнолія. 2019. 328 с.

13. Дема Д.І. Фінансовий ринок : навч. посіб. / Д.І. Дема, І.В. Абрамова, Л.В. Недільська ; за заг. ред.. Д.І. Деми. Житомир : ЖНАЕУ, 2017.-448 с.

14. Фондовий ринок: Підручник : у 2 кн. – Кн.2 / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін. ; за ред. В.Д. Базилевич: Київ, нац. ун-т ім. Т. Шевченка.-К. :Знання, 2016.-686 с.

15. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.

16. Аніловська Г. Я., Висоцька І. Б. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

17. Зянько В. В., Фурик В. Г., Вальдшмідт І. М. Фінанси підприємств : навч. посіб. Частина 1. Вінниця : ВНТУ,2016. 126 с.

18. Зянько В. В., Фурик В. Г., Вальдшмідт І. М. Фінанси підприємств : навч. посіб. Частина 2. Вінниця : ВНТУ,2016. 144 с.